

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Velký Borek, okres Mělník

Školní 11, 277 31 Velký Borek

Identifikátor školy: 600 047 491

Termín konání orientační inspekce: 11. - 12. prosinec 2002

Čj.:	034 04/03-5143
Signatura:	oc3bw103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Trojtrídni Základní školu Velký Borek, okres Mělník (I. třída: 1. ročník, II. třída: 2. - 3. ročník, III. třída: 4. - 5. ročník) navštěvuje ve školním roce 2002/2003 šedesát žáků z pěti obcí. S průměrným počtem dvaceti žáků na jednu třídu výrazně převyšuje požadovanou minimální naplněnost tříd pro tento typ školy. Její součástí je jedno oddělení školní družiny. ZŠ je organizační složkou obce. V současné době se připravuje, ve spolupráci se zřizovatelem (Obec Velký Borek), na vstup do právní subjektivity.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech matematika, prvouka, vlastivěda
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech matematika, prvouka, vlastivěda

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ze čtyř pedagogických pracovníků školy dva (třídní učitelé II. a III. třídy) splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti k výuce v 1. - 5. ročníku ZŠ stanovené příslušnou vyhláškou. Oba ve škole působí i jako odborní asistenti při práci s dětmi se specifickou poruchou učení. Učitelka I. třídy dosaženým vzděláním zmíněným podmínkám nevyhovuje, po dohodě s ředitelem školy se však rozhodla podat přihlášku k dálkovému studiu oboru učitelství pro 1. stupeň a požadované vzdělání si doplnit. Sedmihodinový učitelský úvazek - mj. předmět vlastivědu ve 4. a 5. ročníku - má ve své pracovní náplni i vychovatelka školní družiny. Chybějící kvalifikace je těmito dvěma učitelkami kompenzována svědomitostí, pečlivostí v přípravě a zodpovědným přístupem k plnění povinností i snahou o profesní růst a kvalitu výuky nesnižuje.

Institut dalšího vzdělávání je, v souladu s prioritami zakotvenými v Dlouhodobém plánu rozvoje školy, členy pedagogického sboru systematicky využíván - např. ředitel školy se v roce 2002 zúčastnil cyklu seminářů *Právní subjektivita škol*, absolvoval i *Manažerský kurz řízení* či *Právní minimum ředitele*, učitelky I. a II. třídy absolvovaly mj. kurz *Anglický jazyk pro pokročilé I*, resp. *II*. Cíleně se všichni zdokonalují v práci s výpočetní technikou účastí v počítačových kurzech.

Základem vnitřního komunikačního systému je denní kontakt ředitele školy se zaměstnanci před zahájením vyučování, o přestávkách i po jeho ukončení, při němž výrazně upřednostňuje demokratický styl řízení s delegováním konkrétních kompetencí, otevřenost a přímost - vše za podpory vzájemné důvěry. Pravidelné provozní porady (1x týdně) a zejména jednání pedagogické rady tento systém zastřešují. Vnější komunikace vychází z velmi dobré spolupráce s rodičovskou veřejností (informování prostřednictvím notýsků a žákovských knížek, pravidelné třídní schůzky, organizování kulturních a sportovních akcí, den otevřených dveří apod.), místní mateřskou školou, pedagogicko-psychologickou poradnou, spádovou školou ZŠ Mělník, Seifertova a dalšími partnery - např. s oddílem kopané TJ Slavia Velký Borek (využívání sportovního areálu). Žáci i učitelé se veřejnosti představují i v příspěvcích *Boreckého občasníku* či vydáváním a distribucí školního časopisu *Rizoto*, jehož tvůrci jsou - za využití informační techniky ZŠ - samotní žáci.

V organizování činnosti a provozu málotřídní školy ředitel postupuje citlivě a nenásilně. Závěrečné kroky k přechodu ZŠ do právní subjektivity probíhají na bázi zřizovatel - škola standardním způsobem.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech matematika, prvouka, vlastivěda jsou celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V porovnání se závěry z poslední inspekce byly zjištěny pozitivní změny - tou nejvýraznější je zlepšení prostorových a potažmo i psychohygienických podmínek výuky vybudováním víceúčelového školního hřiště s umělým povrchem. K dalším patří např. vybavení dvou učeben a ředitelny školy informační technikou (6 ks PC, z toho čtyři v rámci programu *INDOŠ*), včetně připojení k internetové síti. Naopak k přetrvávajícím nedostatkům patří zastaralý a značně opotřebovaný školní nábytek ve všech kmenových učebnách i školní družině, snižující výrazně podnětnost k výuce (určitou kompenzací je upravenost tříd a jejich výzdoba pracemi žáků). V nevyhovujícím stavu se nachází sociální zařízení - OHES Mělník v kontrolním zjištění ze dne 9. listopadu 2001 uložil zřizovateli k nápravě provést celkovou rekonstrukci hygienického zařízení spolu s rozvodem vody do jednotlivých tříd. Problémy existují i s vytápěním budovy - u topného systému elektrických akumulárních kamen dochází k poruchám. Výpadek nastal i v době konání inspekce a pouze vstřícnost sousední mateřské školy, ve které našli žáci i učitelé dočasný azyl, umožnila pokračování ve výuce. Jednou ze střednědobých priorit ředitele školy v již zmiňovaném plánu rozvoje školy je právě přechod na jiné topné médium (plyn).

Kromě tří kmenových učeben slouží výukovým účelům menší tělocvična, školní družina i ředitelna. Ve vybavenosti učeben dalšími didaktickými pomůckami byly zaznamenány rezervy - chybí např. zpětný projektor či výukové programy. Zastoupení audiovizuální techniky je standardní, vyučující mají k dispozici školní videotéku. K volbě učebnic (škola používá ucelené řady jednotlivých nakladatelství) přistupuje celý sbor s příkladnou pečlivostí, rozvahou a po vzájemných konzultacích. Jako vhodný doplněk výuky slouží i publikace a svazky žakovské a učitelské knihovny, zejména pak encyklopedická literatura. Hojně vyučující používají kopírovací zařízení.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech matematika, prvouka, vlastivěda mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ MATEMATIKA, PRVOUKA, VLASTIVĚDA

Realizace vzdělávacího programu

Vyučování probíhá dle vzdělávacího programu *Základní škola* a v souladu se schváleným učebním plánem. Zápisy v třídních knihách průkazným způsobem zachycují průběh vzdělávání. Učební osnovy jsou v tomto školním roce respektovány. Kontrolou loňských třídních knih a tematických plánů bylo zjištěno jejich nedodržení v předmětu matematika zařazením učiva 3. ročníku (*automatizace násobků 2, 3, 4, 5*) do výuky žáků 2. ročníku ve 22. - 32. týdnu.

Spojení ročníků (2. - 3., 4. - 5.) není nutné kvůli dodržení požadovaného průměrného počtu žáků ve třídě, nýbrž z důvodu omezených prostorových podmínek. Účelnost tohoto spojení

vychází z týdenního učebního plánu jednotlivých ročníků a následné optimalizace pokrytí výuky dle personálních podmínek školy.

Ve školním roce 2002/2003 je realizace vzdělávacího programu v souladu s jeho náplní, ve školním roce 2001/2002 v souladu nebyla.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice, prvouce a vlastivědě

Hospitace proběhly u všech čtyř vyučujících celkem v pěti hodinách. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost u učitelky I. třídy se na kvalitě výuky matematiky a prvouky neprojevila; obdobné zjištění bylo zaznamenáno i u učitelky vlastivědy ve III. třídě.

Tematické plány na školní rok 2002/2003 korespondují u sledovaných předmětů s učebními osnovami příslušného vzdělávacího programu, v matematice pro 2. a 3. ročník jsou zakomponovány i některé rozšiřující okruhy učiva. Bezprostřední příprava pedagogů na vyučování se vyznačovala pečlivostí a většinou i detailním promyšlením celkové stavby hodiny (zajištění návaznosti výuky, důraz na posloupnost jednotlivých kroků). Rezervy byly zaznamenány v začlenění didaktické techniky do vyučovací jednotky.

Výčet učebních pomůcek (učebnice, pracovní sešity, magnetické tabule, kartičky, nakopírované materiály, nástěnné obrazy, encyklopedické publikace, mince aj.), se kterými žáci v jednotlivých předmětech pracovali, dokládá snahu o různorodost výuky, zcela však zůstala opomenuta didaktická technika - v hodinách matematiky se nabízel např. zpětný projektor, ve vlastivědě krátká videosekvence k obohacení výkladu. Nevyužití PC v přímém vyučování souvisí s absencí výukových programů.

Při práci s jedním či dvěma odděleními ve třídě učitelé respektují žáky jako rovnocenné partnery. Psychohygienu výuky dodržují vhodně zařazenými relaxačními prvky (tělocvičné chvílky, zpěv s kytarovým doprovodem vyučujících, účelné využití koberce, pohyb žáků po třídě), přiměřeností objemu učiva i pracovního tempa, rovnoměrnou vyčerpáností žáků i např. průběžnou realizací pitného režimu. Potřebám žáků jsou uzpůsobeny i jednotlivé přestávky mezi vyučovacími jednotkami - především první (svačtinová - v délce 15 minut) a druhá (pohybová - v trvání 30 minut).

Zastoupení přímé a samostatné práce bylo v ročníkových odděleních II. a III. třídy pravidelně střídáno. Samozřejmostí je, až na výjimku, zařazení jak frontální výuky (řízený rozhovor), tak i skupinových činností nebo práce dvojic. Při vyvozování a osvojování nového učiva vyučující dbají na dodržování jeho návaznosti a volí, byť bez zařazení didaktické techniky, aktivizující formy práce - mj. využití mezipředmětových vztahů (např. prvouka - praktické činnosti v I. třídě) či regionálních podmínek (vlastivěda ve III. třídě), problémové otázky i práci s chybou (matematika v I. a III. třídě). Především v matematice se vyučující individuálně věnovali slabším žákům, registrován byl i diferencovaný přístup. Přílišnou dominancí vyučující se vyznačovala hodina vlastivědy. V jednom případě efektivitu výuky snížila neprovedená kontrola správnosti vypracování úkolu (matematika ve II. třídě).

Za nástroj vstupní motivace žáků učitelé vesměs volili sdělení náplně práce; nechyběl ani hudební pozdrav prostřednictvím vhodně zařazené písně nebo formou soutěže provedené ověřování vědomostí i s vyhodnocením. Návazností výuky, převažující názorností a zejména pozitivním hodnocením výkonů a pochvalou i opakovaným procvičováním učiva se snažili udržet zájem žáků i v průběhu výuky. Ne vždy však uplatnili závěrečné zhodnocení práce celé třídy. Sebehodnocení samotnými žáky zaznamenáno nebylo. Příkladně motivoval žáky během celé vyučovací jednotky matematiky učitel III. třídy. Ve většině sledovaných hodin panovala

činnorodá atmosféra umocněná celkově velmi dobrými vztahy vzájemné důvěry. Namátkovou kontrolou žákovských knížek byl zjištěn dostatečný počet známek.

Pozitivním zjištěním je rozvoj komunikativních dovedností žáků trpělivým poskytováním dostatečného prostoru k vyjadřování (souvislé sdělování zkušeností) i důrazem na hlasitý projev. Omezené možnosti k prezentaci vlastních názorů a myšlenek měli pouze žáci v hodině vlastivědy. Pokyny učitelů jsou stručné a žákům srozumitelné. Interakce učitel - žák se odvíjí od vzájemného respektování partnerského vztahu a důsledného dodržování dohodnutých pravidel a má velmi dobrou úroveň. Projev vyučujících je kultivovaný, jejich poměr k dětem příkladný. Ve vzájemné komunikaci mezi žáky inspekce nezaznamenala prvky netolerance.

Průběh a výsledky vzdělávání vykazovaly ve sledované skupině předmětů výraznou převahu pozitiv.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Pravidelnou evaluaci vědomostí žáků provádí škola ve 4. a 5. ročníku v předmětech český jazyk, matematika a anglický jazyk. Využívá k tomu jednak vlastní zadání, vypracovaná ředitelem školy po konzultaci s vyučujícími zmíněných předmětů (celkem tři písemné práce - úvodní srovnávací, pololetní a závěrečná), jednak testy MŠMT z nakladatelství *Blug Praha*. Výsledky jsou analyzovány a vyučujícím slouží jako podklad k další práci. Srovnávací testy (např. Kalibro) škola nepoužívá.

Výsledky vzdělávání a výchovy za loňský školní rok (tj. 2001/2002) svědčí o kvalitní výchovné a vzdělávací práci všech pedagogických pracovníků. Na konci školního roku všichni žáci prospěli. Nebylo uděleno žádné z kárných opatření. Svou nezastupitelnou roli zde sehrává skutečnost, že učitelé se podílejí na výchově vedením celkem pěti zájmových útvarů (florbalový, výtvarný, 2x sportovní, německého jazyka), připravují s dětmi bezpočet sportovních a kulturních akcí a pomáhají tak smysluplně naplňovat jejich volný čas.

Výsledky vzdělávání a výchovy byly ve sledovaných předmětech velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol se zřizovací listinou

Porovnáním *Zřizovací listiny Základní školy Velký Borek, okres Mělník*, schválené Zastupitelstvem obce Velký Borek dne 7. října 2002, a *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol*, vydané Školským úřadem Mělník pod čj. 126/2000 dne 1. září 2000, bylo zjištěno, že jsou v souladu.

Ostatní povinná dokumentace

Třídní výkazy, katalogové listy i třídní knihy jsou vyučujícími řádně vedeny a průběžně doplňovány. Drobné formální nedostatky byly operativně odstraněny ještě v průběhu inspekce.

Řád školy obsahuje všechny vyhláškou požadované náležitosti. Prokazatelným způsobem byl projednán na pedagogické radě.

Rozvrh tříd koresponduje se schváleným učebním plánem a jeho skladba (řazení předmětů) respektuje hygienické normy.

Zápisy z pedagogických rad mají vypovídající hodnotu a deklarují výrazný demokratický styl řízení ředitele školy. Neobsahují např. výsledky z kontrolní a hospitační činnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Podkladová inspekční dokumentace
2. Třídní knihy školního roku 2001/2002 a 2002/2003
3. Třídní výkazy a katalogové listy
4. Rozvrh hodin -školní rok 2002/2003
5. Zápisy z pedagogických rad
6. Zakládací listina ZŠ Velký Borek, čj. 978/95, ze dne 1. prosince 1995
7. Zřizovací listina Základní školy Velký Borek, okres Mělník, ze dne 7. října 2002
8. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, čj. 126/2000, ze dne 1. září 2000
9. Dlouhodobý plán rozvoje školy - ZŠ Velký Borek, okres Mělník, ze dne 1. ledna 2002
10. Řád školy
11. Tematické plány učiva v předmětech matematika, prvouka a vlastivěda
12. Výroční zpráva o činnosti školy ze dne 28. června 2002
13. Inspekční zpráva čj. 033 03/98-2712 ze dne 22. října 1998
14. Vnitřní předpis ředitelství ZŠ Velký Borek - podmínky pro vyplácení mimořádných odměn a stanovení osobních příplatků, ze dne 2. září 2002
15. Zápis z kontroly OHES Mělník ze dne 9. listopadu 2001

ZÁVĚR

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy

ZŠ Velký Borek je po personální stránce zajištěna velmi dobře - dva pedagogové jsou plně kvalifikovaní, jedna učitelka je bez odborné a pedagogické způsobilosti k výuce na tomto typu školy. Sedmihodinový učitelský úvazek má ve své náplni práce i kvalifikovaná vychovatelka školní družiny. Negativní dopad na kvalitu výuky nebyl zaznamenán. Věková skladba pedagogických pracovníků, jejich soukromé vzdělávací aktivity i zájem a účast na akcích dalšího vzdělávání a v neposlední řadě obětavost a tvůrčí invence ve vztahu k dětem jsou zárukou bezproblémového fungování školy i v dalších letech.

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy

Zastoupení didaktické techniky (např. audiovizuální, informační) je průměrné. Chybí však výukový software. Školní nábytek je zastaralý a značně opotřebovaný. Standardní úroveň vykazuje vybavenost učebnicemi a dalšími publikacemi či např. nástěnnými pomůckami. Nezastupitelné místo v aktualizaci i zpestření výuky zastávají i tiskárna a kopírovací zařízení. Prostorové podmínky se výrazně zlepšily vybudováním víceúčelového hřiště. Nevyhovující sociální zařízení i problémy s vytápěním objektu - to jsou současné priority k řešení na bázi ředitel školy- zřizovatel školy.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy dle předmětu inspekce

Zjištěná úroveň vzdělávání má svůj základ v pečlivé a zodpovědné přípravě vyučujících na výuku, s akcentem na její návaznost, činnostní charakter a různorodost. Dostatečná podpora výuky tradičním materiálně-technickým vybavením se svou pestrostí a aktivizujícím účinkem promítá do její celkové kvality. Rezervy existují v širším využití

didaktické techniky. Některé další dílčí zjištěné nedostatky neměly výraznější negativní dopad a zásadním způsobem hodnocení sledované oblasti neovlivnily.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Jaroslav Kindl	J.Kindl v.r.

V Mladé Boleslavi dne 6. ledna 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 14. ledna 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Milan Sklenář, ředitel školy	M. Sklenář v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Středočeského kraje	29. 1. 2003	předáno osobně
Obec Velký Borek	29. 1. 2003	034 19/03-5143

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.